

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **S.**, nar. X., bytom K., Afganistan štátny príslušník Afganskej islamskej republiky, t. č. ÚPZ Medveďov, zastúpený JUDr. Zuzanou Številovou, Liga za ľudské práva, Hurbanovo nám 5, Bratislava, proti odporcovi: **Oddelenie cudzineckej polície**, Športová 10, Trnava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. p.: PPZ-HCP-BA9-AV-51-13/2011 zo dňa 10. novembra 2011, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sp 20/2011-35 zo dňa 20. decembra 2011 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sp 20/2011-35 zo dňa 20. decembra 2011 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .**

O d ō v o d n e n i e :

Krajský súd v Trnave napadnutým uznesením podľa ustanovenia § 250p Občianskeho súdneho poriadku odmietol odvolanie navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu č. p.: PPZ-HCP-BA9-AV-51-13/2011 zo dňa 10. novembra 2011, došlé krajskému súdu dňa 29.11.2011 ako oneskorene podané.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že napadnuté rozhodnutie o zaistení bolo navrhovateľovi doručené dňa 10.11.2011. Dňom nasledujúcim začala plynúť 15 dňová lehota na podanie odvolania v zmysle § 62 ods. 6 zákona č. 48/2002 Z.z., ktorá uplynula dňa 25.11.2011.

Podané odvolanie bolo súdu doručené dňa 29.11.2011 s tým, že na prepravu prostredníctvom prepravnej služby TNT bolo dané dňa 25.11.2011, t. j. posledný deň lehoty na podanie odvolania. Krajský súd uviedol, že z predloženej kópie objednávky prepravnej služby nie je zrejma žiadna skutočnosť, ktorá by mohla spochybniť správnosť údajov uvedeného na podacej pečiatke podateľne Krajského súdu v Trnave, že zásielka bola krajskému súdu doručená až 29.11.2011.

Krajský súd poukázal na ustanovenie § 250m ods. 2 OSP, ktoré viaže včasnosť podania návrhu buď na preukázanie, že odvolanie bolo podané na príslušnom súde v lehote 30 dní (15 dní v zmysle § 62 ods. 6 zákona č. 48/2002 Z.z.) alebo v tej istej lehote podané na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie. Aj vzhľadom na judikatúru, ktorá podanie návrhu, čo aj v lehote, ale na nepríslušnom súde alebo správnom orgáne nepovažuje za včasné, mal krajský súd za to, že na účely preukázania včasnosti podania odvolania v zmysle § 250m OSP nie je dôvodné aplikovať ustanovenie § 57 ods. 3, nakoľko osobitná právna úprava viaže účinky včasného podania návrhu na jeho doručenie najneskôr v posledný deň lehoty buď na príslušný súd alebo na správny orgán, ktorý vydal rozhodnutie.

Vzhľadom na uvedené považoval krajský súd odvolanie proti rozhodnutiu prevzatému navrhovateľom dňa 10.11.2011 podané na prepravu dňa 25.11.2011, avšak doručené krajskému súdu dňa 29.11.2011 za podané oneskorene a preto ho podľa § 250p OSP odmietol.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal navrhovateľ včas odvolanie, ktorým žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

S názorom krajského súdu, že na konanie o opravných prostriedkoch podľa piatej časti tretej hlavy OSP nie je možné použiť obdobné východiská ako je tomu pri konaniach o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov v zmysle § 250b ods. 1 OSP, kde zákon upravuje, že žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni (bez požiadavky príslušného súdu) navrhovateľ vyjadril nesúhlas.

Poukázal na doterajšiu dlhoročnú prax súdov v konaniach týkajúcich sa opravných prostriedkov podaných v rámci správneho súdnictva podľa § 250l a nasl. OSP v konaniach

o zaistení ako aj v konaniach o azyle, ktorá je jednoznačná v tom, že lehota uvedená v § 250m ods. 2 OSP je procesnoprávna a teda na jej zachovanie postačuje, ak je opravný prostriedok podaný na prepravu podľa § 57 ods. 3 OSP.

Navrhovateľ v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu zo dňa 30.11.2011 sp. zn. 10Sžs 56/2011 a zo dňa 26.2.2009 sp. zn. 7So 200/2007, ktoré potvrdzujú, že lehotu na podanie opravného prostriedku je potrebné považovať za lehotu procesnoprávnou a včasnosť doručenia opravného prostriedku je potrebné posudzovať podľa § 57 ods. 3 OSP.

Poukázal tiež na nález Ústavného súdu SR IV. ÚS 62/03 zo dňa 3.7.2003, v ktorom ústavný súd dôvodí, prečo je lehota na podanie žaloby v správnom súdnictve procesnoprávnou lehotou. Podľa navrhovateľa rovnaké odôvodnenie je možné uplatniť aj na konanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiu o zaistení.

Navrhovateľ tiež vyčítal odporcovi nesprávne poučenie o opravnom prostriedku, najmä z dôvodu, že je neúplné. Podľa navrhovateľa mal odporca navrhovateľa poučiť úplne, t.j. že v súlade s § 250m ods. 2 druhá veta OSP je návrh podaný včas aj vtedy, ak bol podaný v lehote na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie.

Krajský súd mal preto skúmať, či bolo účastníkovi konania dané správne a úplné poučenie a či nie je dôvod na aplikovanie postupu podľa § 250m ods. 2 tretia veta OSP (a považovať opravný prostriedok za podaný včas), keďže bol v dôsledku nesprávneho poučenia podaný v lehote 6 mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia.

Zároveň poukázal na čl. 5 ods. 4 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd ako aj na judikatúru EŠLP (Z.N.S. proti Turecku č. 21896/08 zo dňa 19.1.2010 a Abdolkhani a Karimnia proti Turecku č. 30471/08 zo dňa 22.9.2009), z ktorej vyplýva, že musí ísť o účinný prostriedok nápravy pre zaistenú osobu.

Navrhovateľ tiež poukázal na to, že cudzinec zaistený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov nemá slobodu pohybu a má teda obmedzené možnosti ohľadne podania opravného prostriedku, rozhodnutie je mu doručené v slovenskom jazyku, ktorému nerozumie.

Navrhovateľ uviedol, že interpretácia ustanovenia § 250m ods. 2 OSP zo strany krajského súdu je v rozpore s čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože predstavuje zásadnú prekážku pre praktický výkon práva zaisteného cudzinca na podanie návrhu na súdne preskúmanie rozhodnutia o jeho zaistení.

Podľa navrhovateľa krajský súd postupoval v konaní nesprávne, pretože nesprávne posúdil včasnosť podania opravného prostriedku a svojim postupom odňal navrhovateľovi možnosť konať pred súdom, preto navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu navrhol potvrdiť ako vecne správne.

Uviedol, že dňa 3.2.2012 zaslal doručovateľskej službe TNT Expres Worldwide žiadosť o podanie informácie, či a v ktorých dňoch v období od 25.11.2011 do 29.11.2011 odovzdala zástupkyňa navrhovateľa zásielku pre adresáta Krajský súd v Trnave.

Z odpovede TNT Expres Worldwide vyplynulo, že zástupkyňa navrhovateľa podala zásielku pre adresáta dňa 28.11.2011. Na základe uvedeného odporca považoval tvrdenie zástupkyne navrhovateľa, že opravný prostriedok podala na prepravu dňa 25.11.2011 prostredníctvom doručovateľskej služby TNT Expres Worldwide za nepravdivé.

Odporca súhlasil s námietkami navrhovateľa, že lehota uvedená v § 250m ods. 2 OSP je procesnoprávna, a teda na jej zachovanie postačuje, ak je opravný prostriedok podaný na prepravu podľa § 57 ods. 3 OSP, avšak v prípade navrhovateľa bol podaný na prepravu po zákonom stanovenej lehote uvedenej v § 57 ods. 3 OSP.

Podľa odporcu lehota na podanie opravného prostriedku začala účastníkovi konania plynúť dňa 11.11.2011, podať opravný prostriedok mohol najneskôr v posledný deň lehoty a to dňa 25.11.2011, čo však neučinil.

Odporca nesúhlasil ani s námietkou navrhovateľa týkajúcou sa neúplného poučenia o opravnom prostriedku. Podľa odporcu poučenie bolo riadne a úplné, bolo mu pretlmočené do jazyka ktorý ovláda a pred rozhodnutím mu bola vysvetlená podrobne jeho situácia,

nelegálnosť pobytu a taktiež mu bolo umožnené sa vyjadriť k požiadaniu o niektorý druh ochrany ako aj možnosť kontaktovania mimovládnej organizácie pôsobiacej na území SR, čo však nevyužil.

Odporca vyjadril nesúhlas s názorom navrhovateľa, že zaistený cudzinec má obmedzené možnosti ohľadne podania opravného prostriedku. Naopak podľa odporcu má zaistený cudzinec lepšie možnosti ohľadne podania opravného prostriedku, lebo počas zaistenia je každý cudzinec kontaktovaný buď pracovníkmi Ligy za ľudské práva alebo pracovníkmi medzinárodnej organizácie pre migráciu IOM, ktorí môžu vstupovať do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov pomáhať zaisteným cudzincom buď bezplatnou právnou pomocou alebo sprostredkovaním návratu do domovskej krajiny.

Odporca vyjadril presvedčenie, že zástupkyňa navrhovateľa tým, že podala dňa 28.11.2011 opravný prostriedok prostredníctvom doručovateľskej služby TNT Express Worldwide, lehotu na podanie opravného prostriedku zmeškala z hmotnoprávneho ako aj z procesnoprávneho hľadiska.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu o odmietnutí opravného prostriedku je potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 250m ods. 2 návrh sa podáva na príslušnom súde v lehote tridsiatich dní od doručenia rozhodnutia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Návrh je podaný včas aj vtedy, ak bol podaný v lehote na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o opravnom prostriedku alebo ak obsahuje nesprávne poučenie, možno ho napadnúť do šiestich mesiacov od jeho doručenia.

Podľa 62 ods. 6 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov zaistený cudzinec môže podať proti rozhodnutiu o zaistení a proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty zaistenia opravný prostriedok na súd do 15 dní od doručenia rozhodnutia o zaistení alebo rozhodnutia

o predĺžení lehoty zaistenia; o opravnom prostriedku rozhodne súd bezodkladne. Podanie opravného prostriedku nemá odkladný účinok.

Podľa § 57 ods. 3 OSP lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Vyššie citované zákonné ustanovenia jednoznačne upravujú, kto je adresátom opravného prostriedku a kedy je lehota na podanie opravného prostriedku zachovaná.

Orgánom, ktorý má povinnosť doručiť podanie, sa rozumie držiteľ poštovej licencie. Deň, kedy bolo podanie odovzdané tomuto orgánu, je potrebné v prípade pochybností zistiť.

Z obsahu spisu krajského súdu vyplynulo, že krajský súd dňa 30.11.2011 vyzval zástupkyňu navrhovateľa, aby súdu v lehote 15 dní predložila podací lístok, ktorým bol opravný prostriedok navrhovateľa podaný na pošte, nakoľko nebolo možné určiť včasnosť podaného opravného prostriedku.

Zástupkyňa navrhovateľa krajskému súdu doručila faxom zo dňa 2.12.2011 kópiu doručanky, z ktorej je zrejmé, že opravný prostriedok odovzdala prepravnej službe dňa 25.11.2011, ktorá prevzatie zásielky v ten istý deň potvrdila. Originál podacieho listu (ktorý sa nachádza v spise krajského súdu na č. 1. 30) zástupkyňa navrhovateľa doručila krajskému súdu dňa 16.12.2011.

O pravosti údajov na podacom liste odvolací súd nemal pochybnosti, rovnako ako ani krajský súd, čo vyplýva aj z odôvodnenia jeho rozhodnutia.

Samozrejým predpokladom pre záver, že podanie je včasné (teda, že lehota k jeho podaniu bola zachovaná), je skutočnosť, že orgánu, ktorý má povinnosť podanie doručiť, bolo podanie odovzdané v lehote ustanovenej zákonom a tento orgán aj podanie súdu doručil (hoc aj po lehote ustanovenej zákonom).

Je potrebné zdôrazniť, že lehota uvedená v § 250m ods. 2 OSP je procesnoprávna, a teda na jej zachovanie postačuje, ak je opravný prostriedok podaný na prepravu podľa § 57 ods. 3 OSP.

Tomuto právnomu názoru nasvedčuje aj záver najvyššieho súdu vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 7So 200/2007 zo dňa 26.2.2009.

Rovnako aj právny názor ústavného súdu vyjadrený v rozhodnutí IV. ÚS 62/03, v ktorom ústavný súd uviedol, že lehota na podanie žaloby v správnom súdnictve je procesnoprávnou lehotou, pričom tento záver vychádza nielen z toho, že žaloba je upravená v procesnom predpise (OSP), ale takýto záver má oporu aj v tom, že táto lehota je určená na urobenie procesného úkonu - podanie žaloby v správnom súdnictve. Podľa ústavného súdu podanie žaloby nemôže byť v žiadnom prípade obmedzené hmotnoprávnymi lehotami, ktorých účel je úplne iný, než aký majú procesnoprávne lehoty bez ohľadu na to, v ktorom procesnom postupe sa uplatňujú.

Právne východiská vyššie uvedeného rozhodnutia ústavného súdu sú podľa názoru odvolacieho súdu aplikovateľné aj na konanie o opravných prostriedkoch podľa tretej hlavy piatej časti OSP.

V danom prípade mal odvolací súd za preukázané, že zástupkyňa navrhovateľa odovzdala opravný prostriedok prepravnej službe dňa 25.11.2011, t. j. v posledný deň 15 dňovej lehoty na podanie odvolania. Keďže lehota uvedená v § 250m ods. 2 OSP je procesnoprávna, a teda na jej zachovanie postačuje, ak je opravný prostriedok podaný na prepravu podľa § 57 ods. 3 OSP, odvolací súd dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nebol podaný oneskorene.

Preto uznesenie krajského súdu, ktorým bol podaný opravný prostriedok navrhovateľa ako oneskorene podaný odmietnutý, bolo potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f OSP (z dôvodu postupu súdu, ktorým bola odňatá možnosť účastníkovi konania konať pred súdom) zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odvolačný súd v tejto súvislosti poukazuje na ustálenú judikatúru ústavného súdu, ktorý opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočniť v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Podľa ústavného súdu (III. ÚS SR 305/2011-34) všeobecný súd by mal v argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre právnickú ako aj laickú verejnosť prijateľné, racionálne, ale aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí vychádzať z toho, že práve on má poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP, napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 332/09).

Odvolačný súd dodáva, že krajský súd musí mať okrem vyššie uvedeného na zreteli skutočnosť, že v danom prípade sa jedná o právo, ktoré je chránené čl. 5 ods. 4 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, preto pri posudzovaní včasnosti podania opravného prostriedku proti rozhodnutiu o zaistení cudzinca musí zobrať do úvahy aj požiadavky účinnosti prostriedku nápravy pre zaistenú osobu v zmysle judikatúry ESELP.

V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu preskúmať napadnuté rozhodnutie odporcu v rozsahu dôvodov uvedených v opravnom prostriedku navrhovateľa.

O náhrade trov konania s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 3 OSP odvolací súd nerozhodol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 28. februára 2012

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová